

однієї зі сторін знаходиться за кордоном, а також спори підприємств з іноземними інвестиціями і міжнародних об'єднань та організацій, створених на території України, між собою, спори між їх учасниками, а також їх спори з іншими суб'єктами права України [4, с. 508].

Таким чином, захист прав суб'єктів господарювання – це система передбачених законом заходів, які здійснюються уповноваженими особами або суб'єктами господарювання з метою відновлення порушених прав, усунення перешкод у реалізації цих прав, запобіганню вчинення таких правопорушень у майбутньому та притягнення винних осіб до відповідальності.

Література

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.
3. Мачуський В. В. Господарське законодавство: навч. посіб. / В. В. Мачуський, В. Є. Постульга. – К.: КНЕУ, 2004. – 275 с.
4. Несинова С. В. Господарське право України: навч. посіб. / С. В. Несинова, В. С. Воронко, Т. С. Чебикіна. – К.: ЦУЛ, 2012. – 564 с.

УДК 346.9 (043.2)

Лапа Н. О., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирева В. П., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ САНАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

Особливості банкрутства банків та інших фінансово-кредитних установ регулюється законами України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-III, «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23.02.2012 р. № 4452-VI. Постановою Правління Національного банку України 17.08.2012 р. № 346 прийнято Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства, яке визначає підстави і порядок запровадження Національним банком особливого режиму контролю за діяльністю банків і філій іноземних банків, застосування заходів впливу, фінансових санкцій за порушення банками, філіями іноземних банків та іншими особами, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку, банківського законодавства та нормативно-правових актів Національного банку.

Неплатоспроможність банку передбачає необхідність встановлення

спеціальних норм, за допомогою яких необхідно провести реабілітаційні процедури та відновити платоспроможність банку, а у разі неможливості – ліквідувати та справедливо й організовано задовольнити вимоги кредиторів [1].

З огляду на значення банківського сектора як для всієї економіки держави, так і для фінансово-господарської діяльності окремих підприємств, є сенс з'ясувати особливості санації, банкрутства та ліквідації комерційних банків.

Законодавчі новели щодо правового регулювання банкрутства банків вимагають і нових підходів до теоретичних аспектів даної теми, з урахуванням нових реалій суспільного життя. Питанням банкрутства банків присвячено ряд робіт таких науковців, як О. М. Бірюков, В. В. Джунь, А. А. Дубинчин, В. В. Зайцева, В. Б. Крикун, Г. К. Лунтовський, І. С. Михайленко, Б. М. Поляков, В. В. Радзивілюк, М. В. Телюкіна та інші

Як зазначили Ю. В. Панчук та О. М. Ткачук, у кризових умовах, з метою комплексного розуміння фінансового механізму санації банку варто зосередити увагу на таких його особливостях. Перша з них пов'язана зі специфічними рисами власне банківської діяльності. Основою банківського бізнесу є довіра суспільства, що забезпечує можливість банку виступати в ролі посередника на грошовому ринку. Не менш важливими рисами сучасного банківництва є підвищена ризикованість банківської діяльності, висока залежність від неекономічних чинників, активний вплив на розвиток усіх сфер господарства, незначний обсяг власного капіталу, важлива соціальна роль банків тощо. Сутність другої особливості фінансового механізму санації банку полягає в активному регулюванні Національним банком України всіх основних аспектів діяльності банків, насамперед питань, пов'язаних з їхньою неспроможністю [2].

Залежно від глибини кризи банківської установи і умов надання їй зовнішньої допомоги, застосовуються такі види санації:

- без зміни організаційно-правової форми банку, до якого застосовується санація;

- зі зміною організаційно-правової форми банку, до якого застосовується санація (реорганізація). Санація, що проводиться без зміни організаційно-правової форми банківської установи, включає такі заходи, як реструктуризація статутного капіталу банку; реструктуризація боргових зобов'язань банку, призначання тимчасової адміністрації, ліквідації/продаж збиткових філій та частки дочірніх підприємств, переорієнтація банку на прибуткові види операцій, продаж активів банку, які не приносять прибутку, внесення змін до системи управління банківської установи. Санація зі зміною організаційно-правової форми (реорганізація) охоплює злиття, приєднання, виділення, поділ або

перетворення банківської установи, наслідком яких є передача, прийняття її майна, коштів, прав і обов'язків правонаступникам.

Отже, відновлення платоспроможності банківської установи може відбуватися за участю інвесторів. Участь інвесторіву примусовій санації банку врегульовано Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». Даним законом встановлено наступні форми участі інвесторів у санації банку: 1) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 2) продаж неплатоспроможного банку інвестору. При цьому брати участь у виведенні неплатоспроможного банку з ринку мають право лише потенційні інвестори, визнані Фондом гарантування вкладів фізичних осіб такими, що відповідають критеріям, встановленим до інвесторів для участі у виведенні конкретного неплатоспроможного банку з ринку, тобто визнаний «кваліфікованим» інвестором.

Визнання потенційного інвестора кваліфікованим відбувається в результаті розгляду Фондом гарантування вкладів фізичних осіб поданих інвестором документів, перелік яких встановлено Положенням про виведення неплатоспроможного банку з ринку, затвердженим рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 5 липня 2012 року № 2.

Література

1. Козирева В. П. Правове регулювання банкрутства: навч. посіб. / В. П. Козирева, І. М. Сопілко, А. П. Гаврилішин. – К.: НАУ, 2014. – 476 с.
2. Панчук Ю. В. Особливості фінансової санації в умовах кризи / Ю. В. Панчук, О. М. Ткачук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=13773>.
3. Вольська І. О. Організаційно-правові аспекти санації банківської установи / І. О. Вольська // Матер. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 21-22 листоп. 2014 р. – С. 79-83.